

som den ærede sidste Læser sagde, at det kan være vanskeligt for enkelte Lyender at deponere 10—20 Kr., men det tyder i alt Fald ikke paa, at et saadant Lyende er, som det bør være. Lønningerne ere nu ikke saa daarlige, at Lyendet jo meget godt kan være i Besiddelse af dette Bøh, og jeg tror heller ikke, der var saa stor Fare ved, at han blev i Tjenesten i den Tid, hvorom der er afforderet. Jeg kjender i alt Fald ikke Forhold, som ere saa flette for Lyendet, at det ikke skulde kunne overkomme at blive Tjenesten til Ende. Derimod kjender man, naar der er Mangel paa Lyende, at en Husbond mange Gange kan komme og byde 1 eller 2 Mk. mere om Dagen; Lyendet er da løbet sin Vej, og der har ikke været stort at stille op for Husbonden i den travle Høstid, naar Lyendet har forladt Tjenesten. Jeg skal saaledes tilraade, at vi lade Lovforslaget gaa sin Gang uden paany at sende det i Udvalg. Jeg skal sluttelig gjøre en Bemærkning angaaende en ren Redaktionsfeil i § 8, som vistnok er kommet ind i det andet Thing. I 3die Linie af andet Stykke staar „Sogneforstanderskabets“, men det maa vist rettes til „Sogneraadets“. Dette er en saadan lille Ændring, som vi vistnok Alle kunne være enige om at gjøre, hvorimod der vistnok med Hensyn til andre Ændringer vil blive nogen Uenighed.

Kruse: Ja, om en saadan lille Forandring kunne vi vel nok blive enige; men jeg har rigtignok ogsaa det Haab, at, om end ikke vi Alle, saa dog Mange af os, skulle kunne blive enige om væsentlige Forandringer i dette Lovforslag, saaledes som det er kommet til os fra Landsthinget. Jeg skal tillade mig at slutte mig ganske eller dog i alt Væsentligt til den ærede første Læser (Holstein). Jeg tror, at han havde fuldstændig Ret, og at man overmaade langt fra kan erkjende som Forbedringer i Lovforslaget de Forandringer, han fremhævede som de væsentlige. Et æret Medlem henfaste, at det er Forbedringer „for Husbonden“, men jeg er tilbøjelig til at antage, at kun det, der er virkelige Forbedringer for begge Parter, med Rette kan betegnes som Forbedringer i og for sig. Forbedringer for Husbonden alene kunne overmaade let vise sig at være fuldstændige Forringelser af Sagen i sig selv, navnlig som Samfundsanliggende. Jeg anser det heller ikke for nogen Forbedring, at man i § 1 er gaaet til at gjøre det til en almindelig Tvangsbestemmelse for hele Landet, at der ikke uden Tilladelse maa ydes Mellemkomst til, at der sættes Lyende. Det er ikke alene, som det ærede Medlem (Holstein) udtrykte sig, en usødvendig Forandring; men jeg tror, det er en skadelig Forandring, der vil medføre adskillige Ulemper trindt om paa Landet, som man nu er fri for. — Der er ved Siden deraf sket andre Forandringer i § 1, som forekomme mig høist tvivlsomme, men i det

Enkelte skal jeg dog ikke indlade mig paa dem. Der er imidlertid særlig en enkelt Forandring, som jeg dog skal pege paa, fordi den forekommer mig mest tvivlsom, det er, naar det mod Slutningen af tredje Stykke hedder: „De, der før 1ste November 1876 have drevet Fæstemandsnæring uden Bevilling, skulle, naar deres Rygte er uplettet, have fortrinlig Udgang til at erholde den fremtidig fornødne Tilladelse“. Nu gad jeg dog egentlig vidst, hvad man skal forstaa ved, at den hidtilværende Fæstemands Rygte er uplettet. Skal det forstaaes i ren Almindelighed saaledes, at han maa være et uplettet borgerligt Subjekt, eller skal det forstaaes saaledes, at hans Rygte maa være uplettet i Forhold til hans Stilling som Fæstemand? Og hvem skal bedømme det? Kommunalbestyrelsen eller Politiet, som skal give ham Tilladelsen? Det forekommer mig, at den Slags Bestemmelser ere altfor vidt gribende, saaledes at de netop ved deres store Almindelighed blive vage. Det forekommer mig, at man ganske volig kan overlade dette til Kommunalbestyrelsen eller Politiet uden at give nogen Lovbestemmelse derom. — I § 2 har man ogsaa foretaget en mindre Forandring, som jeg finder meget tvivlsom, idet man har sat: „i sine Forretninger“ istedetfor som tidligere: „under Udførelsen af sit Æver“. Det forekommer mig, at det Sidste er meget tydeligere og mere bestemt. Ved Siden deraf vil jeg nævne, at ogsaa andet Stykke af § 2 forekommer mig at være lidt besynderlig, hvilket dog ikke kommer af Forandring i Landsthinget, thi den var besynderlig i Forveien. Der omtales, at Fæstemandsinstruxen skal affattes af Amtmanden; men ikke desto mindre skal den indsendes til Justitsministerens Godkendelse, medens Tilladelsen skal gives af Underøvrigheden, hvorimod den Betaling, Fæstemanden maa tage, fastsættes af Justitsministeren. Det forekommer mig at være et besynderligt Sammenfurium, naar det bestemmes, at disse forskjellige Ting skulle foregaa paa helt forskellige Steder. Skal Justitsministeren fastsætte Betalingen, hvorfor kan han da ikke tillige lade affatte en almindelig Instrux for alle Fæstemænd i Landet? Det forekommer mig, at dette vilde være langt lettere. — Der er i §§ 5 og 6 Bestemmelser, som, om jeg maa bruge det Udtryk, gribe ind i hinanden, men som forekomme mig at frembyde saa betydelige Vanskeligheder, at jeg ikke synes, man kan lade disse Paragrafer gaa ud i Verden i den Skikkelse, de her have. Jeg sigter herved til, at det i § 5 hedder: „Den, som fæster eller antager et Lyende til at tiltræde Tjeneste eller Arbejde hos sig til en Tid, da Lyendet ham vitterligt ikke er eller vil være lovlig skilt fra sin forrige Tjeneste“ osv., og at det i Forbindelse dermed hedder i § 6: „Som vidende om, at Lyendet ikke er lovlig skilt fra sin forrige Tjeneste, anses den, der fæster Lyendet, eller som medvirker til Afslutningen af en Lyendekontrakt, altid, naar der i Lyen-